

Operativt mål 5 - Spårbarhet kött

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Nedan hittar du stöd till operativt mål 5. Stödet utgörs av information för att kunna kontrollera att målet är uppfyllt.

Om målet

Operativt mål 5 - Spårbarhet kött - NKP-webben

Rapportering av målet

Operativt mål 5 ska rapporteras enligt anvisningarna till myndighetsrapporteringen.

Anvisningar - Information om utförda kontroller

Det innebär att rapportering av detta mål ska ske mot rapporteringspunkt P22 samt mot lagstiftningspunkterna nedan.

H01 - Allmänna bestämmelser om spårbarhet

H02 - Specificerade spårbarhetskrav för livsmedel av animaliskt ursprung

H03 - Angivande av ursprungsland eller härkomstplats för visst kött

B01 - Allmänna krav och skyldigheter

B02 - Obligatorisk livsmedelsinformation, innehåll och presentation

H11 - Ursprungsmärkning av nötkött

Om spårbarhet av kött

Spårbarhet definieras som "möjlighet att spåra och följa livsmedel, foder, livsmedelsproducerande djur eller ämnen som är avsedda att eller kan förväntas ingå i ett livsmedel eller ett foder genom alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan". Se i artikel 3 i förordning (EG) nr 178/2002.

I punkt 4 i artikeln framgår att livsmedel "som släpps eller sannolikt kommer att släppas ut på marknaden [...] skall vara lämpligt märkta eller identifierade för att underlätta spårbarheten med hjälp av tillämplig dokumentation eller information enligt tillämpliga krav i mer specifika bestämmelser".

Vad ska kontrolleras?

De produkter som ska kontrolleras är färskt och malet kött av nöt, gris, får och lamm. Detta inbegriper kött som är såväl kylt som fryst, helt som bitat och även malet. Kontrollen utförs i butiker som inte är anslutna till de stora dagligvaruhandelskedjorna (exempelvis Ica, Coop, Axfood, Bergendahls eller Lidl). Kontrollen omfattar inte sådana butiker som omfattas av operativt mål 10 - gränshandel med kött.

- Finns spårbarhet ett steg bakåt för köttet?
- Finns påståenden om svenskt ursprung?

Förberedelser

Vi rekommenderar att du börjar med att gå igenom lagstiftningen och den vägledande informationen i Kontrollwiki.

Aktuell lagstiftning:

Förordning (EG) nr 1760/2000 om upprättande av ett system för identifiering och registrering av nötkreatur samt märkning nötkött och nötköttsprodukter

Förordning (EG) nr 1825/2000 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för förordning (EG) nr 1760/2000 när det gäller märkning av nötkött och nötköttsprodukter

Artikel 18 i förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning

Förordning (EU) nr 931/2011 om de spårbarhetskrav som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 för livsmedel av animaliskt ursprung

Artikel 8 i förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna

Förordning (EU) nr 1337/2013 om tillämpningsföreskrifter för förordning (EU) nr 1169/2011

Frågor som kan vara till hjälp när du ska kontrollera spårbarhet

1. Hur väljer du ut livsmedel?

Enklast är att plocka ett eller flera förpackade köttslag ute i butiken, på lagret eller i köttdisken och be företaget verifiera spårbarheten för livsmedlet. Välj ut en eller flera färska eller frysta styckningsdetaljer av nöt, gris, får eller lamm. Det kan även vara bitat eller malet kött av samma djurslag. Det går också att välja kött som inte är förpackat, till exempel från butikens manuella köttdisk.

Om livsmedelsbutiken har hel-, halv- eller kvartsparter av något av djurslagen kan det också väljas ut och ingå i kontrollen. Efter att ett livsmedel valts ut kontrolleras spårbarheten för det utvalda livsmedlet.

2. Hur ska ett system för spårbarhet se ut?

Lagstiftningen anger inte hur livsmedelsföretagares spårbarhetssystem ska vara utformade, utan endast att de ska ha system och förfaranden som säkerställer att de kan ange alla personer från vilka de har erhållit ett livsmedel samt identifiera de andra företag som har erhållit deras produkter. Det innebär att det finns olika varianter av spårbarhetssystem, men informationen måste alltid kunna göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna på begäran. Om en livsmedelsföretagare till exempel tar fram en kasse med kvitton, så ska hen kunna visa kopplingen till köttet som kontrolleras. Det är inte kontrollmyndighetens uppgift att leta efter rätt dokument. Det är livsmedelsföretagaren som ska visa att och hur spårbarhet har säkerställts.

Om livsmedelsföretagaren inte kan visa att köttet är det som det påstås vara, kan det innebära att köttet inte kommer från en anläggning som står under kontroll av behörig myndighet. Kött utan spårbarhet ska inte släppas ut på marknaden.

Om livsmedelsföretagaren inte på plats kan visa dokumentation som styrker köttets spårbarhet, utan först i ett senare skede tillhandahåller sådan dokumentation, kan det vara lämpligt att kontakta leverantörens kontrollmyndighet i syfte att verifiera dokumentationens riktighet i de fall det kan misstänkas att dokumentationen fabricerats i syfte att vilseleda kontrollmyndigheten.

3. Hur verifieras att spårbarhet finns?

Kontrollera att spårbarhet finns för köttet genom att be företagaren visa dokumentation som styrker spårbarheten. Kontrollera att uppgifterna om dokument, mängder av köttet och datum stämmer överens.

Det innebär i praktiken att livsmedelsföretagaren med hjälp av dokumentation ska kunna visa för kontrollmyndigheten att de kan spåra livsmedlet ett steg bakåt. Muntliga uppgifter från livsmedelsföretagaren måste kunna styrkas genom uppvisande av dokumentation.

Alla livsmedel ska uppfylla de grundläggande kraven för spårbarhet som finns i artikel 18 i förordning (EG) nr 178/2002. Vilken typ av information som ska finnas specificeras inte i artikeln. Följande information är nödvändig för att kunna identifiera och spåra produkten och ska kunna tas fram och vid behov lämnas till myndigheten i princip omgående av livsmedelsföretaget.

- Namn och adress på leverantören och typ av produkt som företaget fått levererat till sig.
- Namn och adress på kunderna och typ av produkt som företaget har levererat ut.
- Datum för leveransen.

Följande information är bra om företaget tar fram så snart som möjligt och vid behov ska den lämnas till myndigheten:

- Volym eller kvantitet
- Batchnummer och/eller
- En mer detaljerad beskrivning av produkten

För livsmedel med animaliskt ursprung ska den livsmedelsföretagare som säljer livsmedlet till andra företagare se till att viss information om försändelser av bland annat kött görs tillgängliga för det mottagande företaget, se artikel 3 förordning (EU) 931/2011.

Butiken bör alltså ha fått, eller ha tillgång till, följande uppgifter från sin leverantör:

- en noggrann beskrivning av livsmedlet,
- volym eller kvantitet av livsmedlet,
- namn på och adress till livsmedelsföretagaren som levererat livsmedlet,
- namn på och adress till avsändaren (ägaren) om denna är någon annan än livsmedelsföretagaren som levererat livsmedlet,
- namn på och adress till den livsmedelsföretagare till vilken livsmedlet levererats,
- namn på och adress på mottagaren (ägaren) om denna är någon annan än den livsmedelsföretagare som livsmedlet levererats till,
- en referens som identifierar partiet, satsen eller försändelsen, beroende på vad som är lämpligt,
- avsändningsdatum.

Leverantören avgör själv på vilket sätt informationen tillhandahållas, så länge som information klart och tydligt finns tillgänglig och åtkomlig för mottagaren.

4. Hur verifieras att påståenden om svenskt ursprung är korrekt?

Kontrollera om uppgifterna på aktuella dokument överensstämmer med uppgifter om ursprung för köttet.

Exempel: Om det på förpackningen på ett paket lammgrytbitar anges "Ursprung: Sverige" ska det finnas dokument som styrker påståendet, till exempel faktura/följesedel där det anges.

Lästips:

Styckat nötkött som inte är färdigförpackat

Ursprungsmärkning

Ursprungsmärkning nötkött

5. Hur gör jag om avvikelser konstateras?

Om spårbarhet inte kan visas bedömer Livsmedelsverket att livsmedlet inte kan släppas ut på marknaden. Spårbarhet kan inte fabriceras i efterhand.

Om det under kontrollen visar sig att uppgifterna inte kan styrkas bör myndigheten förbjuda att det aktuella köttpartiet släpps ut på marknaden. Om myndigheten misstänker att köttet kommer att släppas ut på marknaden trots förbud bör beslut om omhändertagande och destruktion vidtas.

Om det visar sig att tidigare led inte skickat med korrekt dokumentation enligt artikel 3 (EU) nr 931/2011, kontakta behörig kontrollmyndighet för det avsändande företaget.

Senast uppdaterad 22 mars 2022 Ansvarig grupp SV_FMS

192.121.81.12